

Izhaja vsaki dan
tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
Posamične številke se prodajajo po 3 avš. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Pestoju, Dornbergu, Solkanu itd.
CENE OGLASOV se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke 2 1/2 mm); za trgovinske in obrtne oglase po 20 stotink; za o. mrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa po 40 stot. — Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša
za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K — na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira,
Naročnina na nedeljsko izdanie „Edinosti“ stane: celoletno K 5-20, pol leta 2-60
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista Nefrankovane pisane se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom).
Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFAN GODINA**. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-branilnični račun št. 841-652.
TELEFON števil. 1157.

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

BRZOJAVNE VESTI.

Vsesokolska slavnost v Pragi.
PRAGA 29. Bolgari, Srbi, Črnogorci so prišli včeraj zvečer. Zagrebška in ljubljanska deputacija sta bili navdušeno pozdravljeni. Jugoslovanskih poslancev je prišlo mnogo. Francoski gimnasti so bili najbolj akklamirani. Slovenci so prišli še le ob sedmih. Beneška moč je vsela sijajno. Vreme je prekrasno.

PRAGA 29. Ministra Fort in Pacak sta prišla oficijelno k sokolskim slavnostim. PRAGA 29. Na vsesokolsko slavnost je prišel tudi Colyuhoun, glavni urednik največjega angleškega lista „Times“ zastopat angleško časnikaštvo.

Predsedstvo poslanske zbornice pri cesarju.

DUNAJ 29. Predsedstvo poslanske zbornice je bilo danes predpoludne vsprejeto od cesarja v posebni avdijenci. O tej priliki je imel predsednik poslanske zbornice dr. Weisskirchner nastopni nagovor: „Vaše Veličanstvo! Predsedstvo nevoizvoljene zbornice se udano predstavlja Vašemu Veličanstvu. Predsedstvo je pooblašeno od zbornice, da izrazi Vašemu Veličanstvu najudanejo zahvalo za sankcijo volilne reforme, in tudi zahvalo za vznešene vedežne in dalekovidne besede, s katerimi je Vaše Veličanstvo v prestolnem govoru pozdravilo poslance nove ljudske zbornice. Predsedstvo se gotovo potruditi, da bo upoštevalo namene Vašega Veličanstva ter da si bo prizadevalo, da bo poslanska zbornica mesto plodonosnega delovanja za vse narode naše ljubljene domovine. Predsedstvo izraža čutstva neomajane zvestobe in najglobokeje udanosti poslanske zbornice“.

Ogrska kvotna deputacija.

BUDIMPEŠTA 29. Ogrska kvotna deputacija je imela danes predpoludne pod predsedstvom Koloman Szella sejo, na kateri se je deputacija podrobno bavila z renuncijem avstrijske kvotne deputacije. Deputacija je takoj sklenila odgovor na renuncijo, v katerem vzdržuje svoje dosedanje stališče in vse predloge. Temu stališču je dala deputacija izraz v energičnem in kategoričnem odgovoru, v katerem se zlasti poudarja, da ne more pri določbi kvote nikakor služiti za ključ relativno število prebivalstva in da ni ob takih okoliščinah nikakor možen sporazum. Nato je deputacija zaključila razpravo ter je izrazile zahvalo toliko predsedniku kolikor poročevalcu. Odgovor ogrske kvotne deputacije je bil izročen delegatom avstrijske kvotne deputacije. Poslanska zbornica bo stvar o kvoti razpravljala brzkone na torkovi seji.

Avstro-ogrski poslanik v Belemgradu.

BELIGRAD 29. Avstro-ogrski poslanik baron Czikann je izročil kralju svoje odpozvalno pismo.

Srbska skupščina.

BELIGRAD 29. Skupščina je razpravljala vladno predlogo glede zakonitega pooblaščenja za provizorično ureditev trgovinskih ošajej do 31. decembra 1907 z onimi uvami, s katerimi ni bila do 1. julija njena nikaka trgovinska pogodba. Vladi izni poslanec Gavrilović se je izjavil proti pu trgovinskega provizorija z Avstro-Ogrsko. Srbija ima sedaj za izvoz komaj 1000 komadov volov in komaj 10 do 15.000 prašičev; Avstro-Ogrska bi pa zamogla za čas provizorija uvesti v Srbijo blaga za 20 milijonov dinarjev.

Francoska zbornica.

PARIZ 29. Zbornica je vsprejela zaupnico vladi z 90 glasovi večine. Predlog, da imenuje zbornica posebno komisijo, ki naj bi preiskala različne dejanske okoliščine, ki so za časa zadnjih nemirov na jugu ostale nepojasnjene, je bil odklonjen, ker je ministerski

predsednik Clemenceau pripomnil, da popolnoma zadostuje v to svrbo uvedena sodnijska preiskava.

Francoski puntarski vojaki v Tunisu.
GAFSA 29. Uporniki 17. pešpolka so danes popoludne dospeli semkaj ter so bili takoj nastanjeni v vojašnicah.

Mirovna konferenca v Haagu.

HAAG 29. Kraljica Viljelmína vsprejme v ponedeljek predp. v slovesni avdijenci vse prve delegate držav, zastopanih na haški mirovni konferenci. — Popoludne bodo na vrtni veselici predstavljeni drugi delegatje in njihove soproge.

Iz Indije.

KALKUTA 29. Privatna poročila iz Vztočne Bengalije javljajo, da je vedenje Hindov nasproti Evropejcem postalo zopet zelo izzivalno. Agitacija med urojenci zopet narašča ter se razširja tajno mnogo bolj nego prej.

Panamski kanal.

LONDON 29. „Morningpost“ poroča iz Washingtona: Na panamskem istmu vlada, kakor javljajo, skoraj splošna zmešnjava. Dela pri gradnji kanala so skoraj ustavljena. Vojaški inženir, polkovnik Göthel, ki je bil po odstopu civilnega inženirja imenovan vrhnim inženirjem, je izrazil baje željo, naj ga odpušte iz službe.

Proti Japoncem v San Francisku.

LONDON 29. Neko časnikaško poročilo iz New-Yorka pravi, da je policija v San Francisku odklonila pet prošenj Japoncev v katerih so prosili, da se jim podaljša dovoljenje za izvrševanje posredovalnega urada za službe. To postopanje se pokaže brzkone še nevarneje nego izključenje japonskih otrok iz šol.

Rusija.

Napadi teroristov.

PETROGRAD 29. Danes poročajo o velikem številu terorističnih napadov. V Tomsku je sedem oboževanih oseb napadlo pošto, ugrabilo 10.000 rubljev ter umorilo sprevodnika. — V Krasnojarsku je bil ustreljen ravnatelj jetnišnice. — V Samari so skušale oboževane osebe opleniiti banko. Prišla je še pravočasno policija. Napadalcu so streljali ter težko ranili nekega policista in dva orožnika. Aretovanih je bilo pet oseb. — V Astrahanu je bila napadena pisarna neke trgovine, pri čemer sta bila ustreljena dva redarja in ena ženska. — Tudi v Odesi je bil izvršen terorističen napad.

Državni zbor.

(Brzojavno poročilo.)

DUNAJ 28. Ko so bile izvršene volitve v odseke, je zbornica nadaljevala razpravo o nujnem predlogu glede saniranja deželnih financ. Generalni govornik Abrahamovicz je izjavil, da ni dodatni predlog posl. Rennerja glede uvedbe splošne enake pravice za deželne zборе v nikakoli zvezi z nujnim predlogom, marveč da je razpravljati o njem kakor o samostojnem predmetu ter zahteval, da o tem odloči zbornica.

Posl. Diamand se je temu mnenju uprl, pobijal je včerajšnja izvajanja ministerskega predsednika in izjavil, da bi vlada izpostavila dežele hudi notranji krizi, ako vstraja na tem stališču. Govornik je hudo napadal poljski klub, ki vodi v gališkem deželnem zboru golo razredno gospodarstvo ter je predlagal poimensko glosovanje o dodatnem predlogu posl. Rennerja.

Podpredsednik Začek je izjavil, da predsedstvo prepušča odločitev zbornici, hoče li razpravljati o dodatnem predlogu Rennerja kakor takem, ali pa kakor o samostalnem

predlogu. Posl. Pernerstorffer je proti temu protestiral ter predlagal poimensko glosovanje o tem vprašanju.

Posl. Pergelt je ob neprestanih protestih socijalnih demokratov izjavil, da nista nujni predlog in predlog Rennerja v nikakoli zvezi, priporočil je pa vendar skupno glosovanje. Zbornica je na to v poimenskem glosovanju s 178 proti 142 glasom sklenila, da se ima o dodatnem predlogu posl. Rennerja razpravljati kakor o samostojnem predlogu. Na to je bil vsprejet nujni predlog Gessmanna. Zbornica je potem pričela posvetovanje o nujnih predlogih glede discipliniranja uradnikov.

Vtemeljevaje nujne predloge so predlagatelj Glöckel, Stranksy (svobodni vsenemec) in Hock precizirali discipliniranje uradnikov ter so izjavili za uvedbo pravične službene pragmatike ter za reforme disciplinarnega postopanja, ki naj temelji na moderni pravni podlagi.

Na to je bila razprava prekinjena. Prihodnja seja v terek. Dnevni red: Volitev v kontrolno komisijo državnih dolgov in prvo čitanje proračuna.

Kvotni deputaciji.

Z Dunaja poročajo, daje avstrijska kvotna deputacija sporočila predsedniku ogrske deputacije Szellu, da ne želi ustmenih pogajanj, marveč le pismenih. To poročilo je ogrske kroge silno ozlovolilo.

Pismo iz Prage.

(Od našega posebnega poročevalca.)

VII.

Dne 27. junija 1907.

K zlatemu mestu — vers la ville d'or. — Ameriški Čehi povabljeni v Češke Budjevice. — Razstava slik o IV. sokolskem sletu v panorami „Narodni jednoty Pošumavské“. — Dopolnilo k včerajšnjemu poročilu o prihodu Rusov. — Zastopniki ruskega tiska v Pragi. — Delegacija mesta Pariza na potu v Prago. — Zastopnik avstrijskega naučnega ministra na zletu. — Poslanci ruske dume na vsesokolskem sletu. — Ruski gimnazijci iz Kijeva v Pragi. — Zastopniki ruske metropole Petrograda. — Voditelj Slovakov na vsesokolskem sletu. — Prihod Belgičanov; črno-rumena-rudeča belgijska narod. zastava. — Prvi gostje iz Afrike. — Historične dijaške slavnosti na razstavišču. — Sokoli iz Hamburga v Prago.

Pariški dnevnik „Le Matin“ prinaša v ponedeljkovi številki navdušen članek pod naslovom „Vers la ville d'or“, v katerem se toplimi besedami spominja predvsem velikih simpatij, ki so jih uživali Francozi pri zadnjem obisku Prage, popisuje slavnost, prirejeno na čast ameriških Sokolov pod predsedništvom starega prijatelja češkega naroda g. Sansboeufa in pozivlja ognjenimi besedami Francoze k obisku zlate Prage. V tem članku čitamo tudi zanimivo epizodo. Francoz vpraša ameriškega Sokola: „Zakaj nazivate Prago zlatim mestom?“ Sokol mu odgovori: „A zakaj zovete vi Pariz mestom luči — ville Lumier? — Mi Čehi in Čehinje, ki prihajamo iz Amerike obiskat našo Prago, ljubimo svojo metropolo ravno tako, kakor Vi Vaš Pariz. In zato imenujemo Prago zlato. Je to po prilici eno in isto, kakor če dete, ki ljubi svojo mater jo naziva „zlata mamica!“

Predsedništvo Maticice Šolske v Českih Budjevicah poslalo je amerikanskum Čehom, ki so prišli na sokolski zlet v Prago sledeče vabilo k veliki matični slavnosti v Češ. Bud. na dan 7. julija spojeni s taborom južno-českega ljudstva, za koji se delajo velike priprave: „Ljubljani rojaki! Dragi prijatelji! Dne 7. julija t. r. vrši se v českih Budjevicah velika narodna slavnost, spojena s taborom naroda iz celega južnega Češkega. Namen te slavnosti: okrepčati Čehesko-budjejevičke v krutem boju, ki ga bijejo za pridobitev tega mesta, kakor tudi pridobiti Matici češkokbudjejeviški sredstev k vzdrže-

vanju šol in šolskih vrtcev. Vemo da boste do utrujenosti siti najraznejših slavnosti, ki se vam na čast v domovini vršče, v zlic temu vendar še prihajamo mi in Vas prosimo: Posetite Češke Budjevice dne 7. julija, razveselite vse naše vernike in okrepčate nas z Vašo prisotnostjo v našem boju. Dan 7. julija bo vsled Vašega prihoda za nas pomenljiv praznik, ki bomo nanj v težkih trenutkih naših bojev vedno z navdušenjem gledali. Vi pa, dragi prijatelji, boste zaživel v Českih Budjevicah trenutke nepozabnega oduševljenja in spomine, radostne za celo življenje poneseš seboj z našega narodnega bojišča. Vabimo Vas iskreno v našo sredo in prosimo Vas znova: pridite nas okrepčat, pridite sebe in nas potolažit. V Č. Budjevicah 23. junija 1907. Za Matico šolsko: Dr. Aug. Zátka.

Slovence, ki pridejo v Prago, opozarjam na prekrasno razstavo slik o IV. zletu sokolskem l. 1901. ki jo je priredila „Narodni jednotna Pošumavská“ v palači zavarovalnice „Prah“ Ferdinandova trida blizu Narodnega divadla.

Včerajšnje poročilo o prihodu Rusov moram še nekoliko dopolniti. Med ruskimi gosti se nahajajo tudi zastopniki največjih ruskih dnevnikov. Vsi večji petrograjski in moskevski dnevniksi so zastopani. Ruski časnikaški so prišli pod vodstvom chef-redaktorja „Novoe Vremja“ J. Prokofjev-om. Ob navdušenih pozdravih občinstva je ruske goste pozdravil podpredsednik slavnostnega odbora dr. Novotný, ki je posebno poudarjal, da na letenski planjavi hoče sokolstvo podati dokaz, h kakšnim vspehom vodi vstrajno delo in disciplina, ustanovljena na velikih idejah ljubezni k očetnjavi, ki gre za konečnim najvišjim ciljem, za srečo in svobodo naroda. Želel je ruskim gostom, da bi jim bivanje v Pragi ostalo vedno v spominu. Na to jih je imenom praškega občinskega sveta pozdravil dr. Vrat. Černý, kot zastopnik praških ruskih krožkov je pregovoril dr. Vlast. Klima in imenom narodnega sveta dr. Prusík. Ruski gostje so odgovorili na usta Sokola Lorenčena, ki je tolmalčil neizmerno hrepenenje, videti uspehe sokolskega dela ter kulturni napredek češkega nroda, ki nanj cela Rusija zre s toplimi simpatijami. Navdušenimi besedami se je zahvalil tudi ruski dijak Viktor Buvajev, ki je zaklical: „Živio ves svobodni narod češki!“

Fr. Lampuč, podžupan mesta Pariza, ki vodi pariško delegacijo v Prago k slavnostim zletovim, je poslal danes zjutraj praškemu županu dr. Grošu iz Draždan sledeči brzojav: Delegacija glavnega mesta Pariza pošilja presvitemu gosp. županu kralj. glavnega mesta Prage prijateljske bratske pozdrave. Lampuč vicepresident pariškega municipalnega sveta. „Praški župan mu je odgovoril takoj brzojavom sledeče vsebine: „Župan mesta mesta Prage, globoko ginjen se iskreno zahvaljuje za poslani pozdrav in se veseli, da bo mogel pozdraviti danes na kolodvoru slavno pariško delegacijo. Na svidenje! Dr. Groš.“

Avstrijski minister za nauk in bogočastje dr. Marchet je imenoval kot svojega oficijelnega zastopnika pri zletovih slavnostih profesorja češke medicinske fakultete dra Janošika.

Bivši ruski državni poslanec dr. Ciril Trilovskij je danes zjutraj brzojavno sporočil iz pogranične postaje Podwoločyska, da se z mnogimi poslanci bivše ruske dume nabaja na potu v Prago.

Danes zvečer ob 6. uri 50 minut dospe iz Kijeva na Ruskem državni svetnik in ravnatelj tamošnjega gimnazija s 35 učenci svojega zavoda na sokolski zlet.

PODLISTEK.

VOHUN

99

Amerikanski roman. — Spisal J. F. COOPER.

Zaman je napejala oči, v nadi da zagleda kako lučko, ki bi ji pokazala pot do tiste kočice in vsposbudila njeno plaho srce... Vedno še ji je donel v ušesih pogovor častnikov in jo priganjal naprej. Ali taha samota okrog in okrog, ta nočna ura, nevarna pot pred njo, negotovost, da najde zdaj kočico, in še hujši strah, da najde tam tuje ljudi, morda ljudi najhujše vrste — vse to ji je pošepetavalo, naj se vrne.

V tem trenutku je zapazilo njeno oko slaboten migljajoč svet v smeri, kjer je morala stati kočica. Takoj pa ji je ta up zopet zibnil, kajti, ko se je nebo zopet zvedrilo, je spoznala, da je bila le zvezda, ki je bila pomigljala izza oblakov.

Naenkrat je stal mesec za vrhom gore in njegova prijazna luč ga je razsvetlila. Ali kakor je bila tudi potrebna ta razsvetljava za deključno pot v goro, vendar je ni ohrabrila: kajti, kazajoča ji cilj njenih želja, ji je kazala obenem tudi vse težave, s katerimi se ji bo boriti. Ko se je v tem hipu slučajno ozrla, je odskočila, kakor da jo je pičil gad, od stvari, na katero se je bila naslonila, misleč, da je drevo. Bile so vislice, postavljene za njenega brata.

Zdaj ni Fanika več pomišljala, ampak je zletela kakor veter čez poljano in kmalu dosegla vzočje skalovja, kjer je upala najti kako pot navzgor. Res je tudi našla ozko stezico, in z zadnjim pogledom za seboj je pogumna deklica nastopila svojo pot.

Lahkonogo, nevtudljivo se je pomenjala više, vedno više in kmalu je iz gozda dospela na goličavo, kjer ni bila pot več tako strašno strma in se je položne vila v goro.

Nevo upanje je prebrnilo Faniko, toda steza se je začela obračati na drugo stran, da jo je kmalu morala zapustiti. Ner

naravnost vkreber, takorekoč čez drn in strn — dokler ni obstala slednjič pred globokim prepadom.

Utrujena je sedla na kamen, da si odpočije in preudari položaj. Mesec je razsvetljeval prizorišče pred njo. Beli šotori infanterije so svetlikali kakor snežne lise ob njenih nogah. Okno njene tete je bilo razsvetljeno, in Fanika si je lahko mislila, da gleda ona zdaj v strahu in plahem pričakanju sem proti gori. Po hlevih so se premikale semtertja luči leščerb; Fanika si je rekla, da se pripravljajo dragonci na svojo nočno ekspedicijo proti benguncema — in pri tej misli je urno zopet skočila na noge.

Tam na desno se je bočil ozek skalnat greben čez goro; tam nekje je morala ležati kočica... Se kako urno dolgo se je morala bojevati z nešteti težavami. Večkrat je upehana popolnoma obupala, večkrat je hudo padla, a slednjič se ji je posrečilo dospeti na vrh gore.

Onemogla se je zgrudila na skalo, a že čez malo hipov se je zopet vzdignila in šla

iskat kočico. Stopila je ven na majhen skalnat pomol, a okrog in okrog ni mogla najti ničesar, kar bi bilo le količkaj podobno kaki kočici. Zaman je pregledavalo njeno oko sleherni kotiček v skalovju — nikjer sledu o kočici, o kakem živem bitju... Tu naenkrat, ko se je ravno iztegnila naprej, da bi pogledala v dolino, ji je zablješčala v oči svetla luč in ji je gorak dih zraka udaril v obraz.

Ko je minulo Faniko prvo presenečenje, se je pazljivo ogledala in spoznala, da je stala ravno nad kočico, katero je tako silno iskala. Iz luknje v strehi se je kadil dim, in ko ga je ostru sapa, ki je vela čez goro, odpihala, je videla Fanika goreti spodaj ogenj. Ozka steza se je vila dol po skali in jo pripeljala k vratom kočice, ki je bila zgrajena iz tramov in se je z zadnjo steno naslanjala na skalo. Streha je bila iz drevesne skorje, katere špranje so bile zamašene z mahom in vejami. Eno samo okence z majhno šipo se je nahajalo v srednji steni.

(Pride še.)

Zastopniki ruske metropole Petrograda pod vodstvom profesorja vojaške pravniške fakultete generallieutnantom Vladimirjem Mihajlevičem - Volodimirovom in generallieutnantom Nikolajevič Azarjevem pridejo zajedno s pariškimi delegati danes popoldne ob 3. uri preko Draždan v Prago.

Z ogrskega Slovaškega pridejo na zlet tudi voditelji Slovkov: Milan Hodža, poslanec in urednik slov. Tyždennika v Pešti, dr. P. Blaho poslanec iz Skalice, dr. Derrer iz Presburga, Jan Feja advokat z Maiacke, Metod Bela poslanec z Liptovskega sv. Mikulaša.

S francoskimi gimnasti, ki bodo imeli poseben vlak, pride tudi mnogo Belgijcev, ki so iskreni prijatelji Čehov ter se v velikem številu vdeležijo mednarodnih borb in sokolskega spreveda, pri čemer bodo nosili tudi svoje zastave. Slučajno pa so barve belgijskega praporja analitične s praporjem velikoncev (frankfurta), ker tudi one so črno-rumeno-rdeče. Upamo, da ne pride do kakšnega nesporazumljenja vsled tega, ker Belgijci so prijatelji Čehov.

Prva dva gimnasta iz Alžira sta prišla zvečer po 7-dnevem potovanju preko Marseille in Strasburka v Prago. Sta to Omar ben Mahmoud, predsednik društva L'Avant-Garde d'Alger, in Drisben Mahmoud, načelnik tega društva. — Najodkladnejši gostje zletovi vzbujajo v svojem slikovitem arabskem kroju veliko pozornost praškega občinstva. Društvo L'Avant-Garde d'Alger šteje 180 členov, kojih je polovica Francozov in polovica Mohamedanov. Ostali afrikanški gimnasti pa pridejo jutri skupno s francoskimi.

V dneh sokolskih slavnosti bo proizvajalo praško visokošolsko dijaštvo stare historične slavnosti: promocije, bakelarije i. t. d.

Člani Sokola v Hamburgu po številu 21 in 4 sokolke pridejo danes zvečer v Prago. F. K.

Slovensko učiteljske in Lah.

Gorica, 27. junija.

Kakor hitro se je seznavalo, da je deželni šolski svet sklenil premestiti možki oddelek slovenskega učiteljskega iz zagriženega laškega gnezda Koper (kar je, mimogrede prvi omenjeno, med slovenskimi listi „Edinost“ prva priobčila) zagnali so laški listi, tako skrajno-liberalni kakor klerikalno austriacanti, hronski klic proti tej nameri. List stolnega prosta goriskega in s slovenskimi glasovi državnega poslanca furlanskega pošilja učiteljske v gradiščansko kaznilnico, organ goriskega župana in z glasovi gorških laških socialistov tudi državni poslanec mesta Gorica, pa pošilja naše učiteljske v Tolmin! Par nobile fratrum — vredna eden drugega! V sovrastvu do Slovencev se jednačijo vsi Lah, naj bodo že irredentisti ali pa tako imenovani avstrijski patriotardi à la Faidutti. Počnanje neodrešenosti je kolikor toliko umljivo; zahrbtnih napadov laških klerikalcev pa ne more nikdo umeti: studijo se vsakemu poštememu človeku, naj bo te ali one narodnosti.

Predej označimo neumno, neumestno in breznačajno postopanje stolnega prosta in po pritisku ordinarijata ter po kratkovidnosti Bricev tudi državnega poslanca v tej stvari, dovoljujemo si na kratko opisati zgodovino goriskega učiteljskega.

Ko je nepozabna cesarica Marija Terezija izdala „Allgemeine Schulordnung“ l. 1774., je v tej določili, da se ima ustanoviti normalno šolo v vsaki deželi, in sicer v mestu, ki ima svojo „Schulkommission“. Na tej šoli se imajo kakor uzorni šoli (Musterschule) vzgajati učitelji za vse druge šole v deželi. In to mesto je bilo za Gorisko-Gradiščansko ravno Gorica.

Leta 1805 izdala se je glede šol nova naredba pod imenom „Politische Schulverfassung“, po kateri so se ustanovili na normalnih šolah preparandijski tečajji za učitelje na trivialnih šolah. Ti so trajali za bodoče učitelje na trivialnih šolah tri mesece in za učitelje na glavnih šolah (Hauptschulen) 6 mesecev. In ti tečajji so bili v Gorici in sicer od leta 1815—1822, oziroma 1823. Leta 1844 so se podaljšali ti tečajji na eno leto, od 1850—1870 na dve leti; po novem šolskem zakonu iz leta 1869 na štiri leta. V Gorici je pa bila pripravnica od leta 1871—1875 samo triletna in šele 1874, ko se je po prizadevanju takratnega deželnega šolskega nadzornika premestilo učiteljske iz Gorice v Koper, se je podaljšalo izobraževanje ljudskih učiteljev na štiri leta. Ta nadzornik, da-si kobarški Slovenec, je škodoval vsemu slovenskemu šolstvu, kakor nikdo drugi. Bil je vedno ponižen sluga tržaškega namestnika. Da ni bil nikdar Slovenec iz prepričanja, je dokaz dejstvo, da se je z upokoženjem naselil v zagriženem laškem gnezdu Gradiški.

Preidimo k laškim protestom proti premestitvi učiteljske. Odpor mestnega sveta goriskega se nekoliko umeje. Zagriženi laški naduteži, ki v njem sede in ki imajo župana na špagi, hočejo s svojimi visokodonečimi publicni frazami rešiti svoj politični ugled, potem, ko jim so dali volilci na zadnjih dopolnilnih volitvah odločno nezaupnico, ker jih niti četrtinka ni volilo. Sploh pa gorisko občinstvo, posebno trgovci in obrtniki, objavajo do skrajnosti politično go-

njo magistratovcev proti slovenskemu življu v Gorici.

Zbrani laški obrtniki in trgovci so se v sredo izrazili, da ne umejo, iz kakšnega vzroka more mestni svet protestirati proti premestitvi učiteljske v Gorico, kajti to bi bilo za mesto velik dobiček. Vsi bi imeli korist, največ pa mestne finance. Ker se mestni očetje temu protivijo, je znamenje, da hočejo mesto spraviti v konkurs. Mestne doklade so tako visoke, da jih ni možno več zmagovati. Nekateri so se izrekli, da z bodočim šolskim letom pošljejo svoje otroke v slovenske šole!

Zdaj pa pogledajmo, kaj dela v tej stvari stolni prošt Faidutti kakor državni poslanec na Dunaju. On in njegov pobočnik dr. Bugatto, oba izvoljena tudi s slovenskimi glasovi, sta podpisala bedasto interpelacijo na ministerstvo, vloženo pod Maranijevim imenom, akoprav na dotični dan še na Dunaju ni bil. „Profondo malcontento“ laškega prebivalstva, o katerem se govori v tej interpelaciji, je gola Faiduttijeva izmišljotina. Zakaj pa se ta italijanski uhajajo ni vdeležil dotične seje deželnega šolskega sveta, da bi se na tem mestu oglasil?! Ker je brez političnega značaja. Tudi deželni glavar dr. Pajer ni bil v omenjeni seji, spoznavaje korist, ki bi jo imela Gorica od premestitve.

Zakaj se poteguje stolni prošt tudi za italijansko univerzo v Trstu? Ali ga je mari njegov osebni prijatelj Ricciotti Garibaldi v to najel?!

Zadosti, da-si imamo še polno vrečo. Stolnemu proštu Faiduttiju svetujemo le, naj pusti svojo velikoitalijansko propagando, drugače mu zagromimo, da bo odmevalo tudi v škofijski palači.

Dogodki na Ogrskem.

Izjava dr. Wekerle.

Ministrski predsednik dr. Wekerle je odgovoril na interpelacijo Rakovskega nastopno: difference, med Ogrsko na eni in med navzočimi poslanci Hrvatske na drugi strani so se pojavile (živahni klici: Tako je! — Posl. Cizmazija (stranka neodvisnosti) Izdajice so!) radi jezikovnega vprašanja v železniških predlogah. Mi smo šli v spornih točkah v mejah opravičenosti do skrajne periferije pravičnosti. (Pritrjevanje). Mi nismo seveda smeli opustiti ogrskega stališča, da se zamore določba § 57 zak. člena XXX. iz leta 1868 glede jezika raztegniti tudi na državna podjetja, ki so privatnega značaja in ki ne spadajo v krog državne uprave. (Pritrjevanje) Vendar nočemo v tem oziru pojavljajoča se sporna vprašanja rešiti za Hrvatsko enostransko in nasilno. Mi hočemo le, da se pri ustrnovljenju osebne kvalifikacije železniških uslužbencev zahteva znanje madjarskega jezika. (Živahna pohvala). Ako imamo sedaj vkljub največji postrežljivosti in pravičnosti, in vkljub naši želji, da se še druga načelna vprašanja, ki so med nami, ne rešijo enostransko, vendar-le pred seboj opozicijo, moramo iz tega sklepati, da ni naše hrvatske poslanske kolege dovelo do tega čutstvo opravičenih zahtev, marveč stremjenja, segajoča preko kroga našega državnega prava, ki stavlja v nevarnost državno sigurnost. (Pohvala in ploskanje).

Ravno radi tega moramo sanirati zlo ne pri rešitvi sedanjega vprašanja ampak pri globokejih virih. (Pritrjevanje). Nas vodijo v našem političnem delovanju načela pravičnosti in enakega postopanja; ista hočemo uvesti tudi na Hrvatskem, ker smo trdno prepričani, da ob dosledni uporabi teh načel uvidi vse javno mnenje Hrvatske pravičnost in resničnost našega stališča. (Pritrjevanje na levi). Mi idemo na vsak način z veliko odločnostjo za tem, in ako bo potrebno, z vso strogostjo, da ne bodo hrvatske aspiracije stajale državne jednote v nevarnost, marveč da bodo upoštevale jednotnost države. (Dolgotrajna pohvala in ploskanje na levi).

Eden glavnih vzrokov v spremembi osebe bana je, da želimo tudi od hrvatske vlade, da naša tozadavna stremjenja z vso odločnostjo podpira. (Živahno pritjevanje). Vzrok hrvatske vladne krize ni uveljavljenje jezikovnega vprašanja, o katerem se razpravlja. Ban je našel dovršene odnose. On more naravno stati le na stališču, da ni možno glede prepornega jezikovnega vprašanja odločiti enostransko. Nadejam se pa in na to bomo pazili, da nas bo, vzdrževaje to stališče, tudi hrvatska vlada glede državne jednotnosti in glede omejevanja hrvatskih stremljenj najodločneje podpirala. Prosim, da se vzame moj odgovor na znanje.

Odgovor ministrskega predsednika je vsa zbornica vsprejela ob živahni pohvali in ploskanju, izvzemši hrvatskih in narodnostnih poslancev, nakar je bila seja zaključena.

Proglas hrvatskih poslancev.

Kakor smo že poročali včeraj izdali so hrvatski delegatje v ogrskem državnem zboru na hrvatski narod proglas, ki ga tu priobčujemo:

Hrvatskemu narodu!

Zakonskim načrtom o železniški pragmatiki, ki gre za uzakonenjem madjarskega jezika na ozemlju kraljevine Hrvatske, a po tem kakem tudi za kršenjem jasnih določb državnega zakona, prišlo je med poslanci kraljevine Hrvatske in Slavonije na skupnem državnem zboru in madjarske koalicijske vlado in državnozbornsko večino do hude borbe in preloma. Poslanci kraljevine hrvatske na

skupnem državnem zboru, ki pripadajo hrvatski in srbski koaliciji, ne le da nikdar ne dopuste, da se naravna in uzakonjena pravica jezika tako potepta, marveč odrekajo skupni vladi in skupni zbornici tudi kompetenco, da samovoljno in številno premočjo izigrata na ravnopravni podlagi sklenjeno pogodbo dveh kraljevin, ki se zamore menjati samo potom, predvidenim v zakonu.

Poslanci hrvatske in srbske koalicije storijo o tej priliki samo to, kar jim nalaga narodna čast in patrijotična dolžnost nasproti narodni svetinji. Ker ni Ogrska vlada zamogla zlomiti odpora hrvatskih poslancev, vrgla se je na hrvatsko narodno vlado, ki je pala kakor žrtva spletk in enostranskih informacij. Za bana je postavljen uradnik, ki je bil pred 20 leti pozvan v Hrvatsko, da postane eksekutor tuje volje in tujih namer. Ob njegovem imenovanju se je prezrlo najprimitivnejša načela ustavnosti in parlamentarnosti, kajti, ako daje sicer temeljni zakon ogrskemu ministrskemu predsedniku pri imenovanju bana pravico predlaganja, dela ta isti temeljni zakon bana odgovornim hrvatskemu saboru, a za mnenje tega sabora se ni ob reševanju te banske krize niti vprašalo.

Iz tega je jasno, da ne bo položaj novega bana položaj ustavnega bana, marveč da bo njegova naloga obstajala v tem, da bo skušal v domovini zlomiti narodno zastopstvo, ono narodno zastopstvo, ki se ne more več umakniti v boju za obrambo narodnih pravic. Novi ban hoče uničiti narodno zastopstvo in narodno voljo, da si za izvedbo te svoje misije zagotovi parlamentarno stafažo, da na ta način oživi stari režim, ki smo ga v minoletem letu složnim narodnim delom zlomili. Po tem kakem čakajo hrvatski in srbski narod v kraljevinu Hrvatski novi in težki boji v katerih bo izključno gospodstvo njegovega materinega jezika in njegovo stremjenje za svobodnim ustavnim življenjem izvojeval sijajno zmago, ako bo znal narod pritisku in obljubam nove nenarodne vlade odgovoriti s slogo, značajnostjo, stanovitnostjo svojih sinov.

V tem trenutku ne sme narod pozabiti niti to, da se je glavna moč vsake protinarodne vlade na Hrvatskem opirala na neslogo med Hrvati in Srbi. Verojetno je, da tudi protinarodna vlada, ki pride sedaj na krmilo, zopet poskuša razbiti oni sporazum med Hrvati in Srbi, ki edini je bil v stanu zlomiti protinarodno in protiustavno vlado in ki je prinesel narodu eno leto ustavne svobode in čistega parlamentarnega življenja.

Vse to naznanjajo hrvatski in srbski poslanci narodu z bojišča, na katerem se sedaj bojujejo za narodne pravice. Mi apelujemo na narod, da kakor je od svojih poslancev zahteval, naj ustrajajo v boju, da ta boj sedaj tudi sam ustavnim potom in zakonitim sredstvi mirno in dostojanstveno vsprejme in do kraja dovede.

Živela sloga Hrvatov in Srbov! Živela Hrvatska!

Budimpešta, 28. junija 1907.

Proglas je podpisalo 31 poslancev.

Čehi in jezikovno vprašanje.

Praška „Politika“ ima nastopno poročilo o seji češkega kluba od minolega četrtka, na katerem je bilo sklenjeno, da se vstrajno dela na to, da bodo v zbornici stenografirani češki govori, interpelacije in nujni predlogi. Razprava je bila živahna. Soglasno so bili vsprejeti nastopni trije predlogi: 1. Klub bo moral zahtevati enakopravnost češkega jezika z nemškimi kakor razpravnega jezika v zbornici; 2. Najmanje, kar se bo moralo zahtevati, je, da pridejo v zbornici v zapisnik češki govori, interpelacije in nujni predlogi, in da predsedništvo vsprejema in da tiskati predloge sestavljene v češkem jeziku; 3. Dokler se ne reši vprašanje parlamentarnega jezika, bo možno ulagati v češkem jeziku le interpelacije, kakor se je to dogajalo še v bivši zbornici, ne pa predloge.

Na to je klub z 38. proti 27 glasom vsprejel predlog nekega agrarca, da se členu češkega kluba ne smejo udeležiti parlamentarnih razprav, dokler se uprašanje ne reši. Klub je nato pooblastil posebno deputacijo, ki naj te sklepe priobči vladi.

Ministrski predsednik baron Beck, kateremu se je deputacija predstavila ter mu priobčila zahteve češkega kluba, je izjavil, da vprašanje glede vsprejemanja čeških predlogov lahko reši, da je pa zelo težavno vsprejemati v zapisnik češke govore, interpelacije in nujne predloge, vzlic temu bo skušala vlada odstraniti tudi te težkoče o tem obvesti nemške stranke. Sicer se bo o vprašanju razpravljalo tudi na konferenci načelnikov klubov, ki bo sklicana prihodnji teden.

„Politik“ meni, da je položaj provzročen po jezikovnem vprašanju zelo nevaren. Vse češke stranke so se izjavile solidarnimi in so pripravljene izvajati logične posledice, ako se njihovim željam ne ugoti. „N. fr. Presse“ piše, da ima omenjeni sklep češkega kluba jasan namen, da povspeši rešitev vprašanja, o katerem bodo najprej razpravljali načelniki klubov.

Nemci se niso še izjavili o zahtevah Čehov in se bodo s tem vprašanjem bavili, ko pride dotični predlog na dnevni red v zbornici.

Socialni demokrat o cesarju.

Zakaj so se tudi socialni demokrati udeležili prestolnega govora, nam osvetljuje socialni demokrat Seliger na shodu v Čeških Toplicah:

„Na Nemškem se socialni demokrati odaljujejo enakim slavnostim. To delajo demon-

strativno, da bi s tem pokazali, da nikakor ne mislijo delati za zblizanje med vladarjem in socialno demokracijo. To dosledno stališče nemških sodrugov moramo mi avstrijski socialni de-nokratje le odobravati, kajti tam ni krona zamudila nobene priložnosti, da ne bi dala izraza najostrejšemu odporu proti socialni demokraciji.

Avstrijska socialna demokracija pa dela ravno narobe, kajti nekaka demonstracija bi bila najneugodnejša pri tej priložnosti, ko je poražena velemoč birokracije in nastopa pravo ljudsko zastopstvo. Torej ne velja odločilni moment nemških socialnih demokratov tudi za nas. Javno moramo celo proglasiti, da je vzela krona v boju za splošno in enako volilno pravico naravnost občudovanja vredno stališče. Priznati moramo, da je tudi cesar ostal v tem boju trden in neomahljiv in zato nam je postala oseba cesarjeva tudi simpatična.“

Dogodki na Ruskem.

Notranje posojilo Rusije.

Carskim ukazom izda finančni minister štiridostno rento z nominalno glavnico 50 mil. rubljev.

Grof Heyden umri.

Iz Moskve javljajo, da je tamkaj umri grof Heyden, bivši poslanec prve dume in ustanovitelj stranke mirnega razvoja, ki je prišel tjakaj na kongres zemstva.

Drobne politične vesti.

Knez Ferdinand ne želi kraljeve krone. Iz Sofije demontirajo vest, ki se je razširila v unanjih listih, češ, da se namerava knez Ferdinand proglasiti kraljem.

Sestanek Aehrenthala in Tittonija. „Pol. Corresp.“ javlja iz Rima, da se avstrijski minister za unanje stvari baron Aehrenthal in italijanski minister unanji stvari Tittoni sestane sredi meseca julija. Baron Aehrenthal se iz letovišča Tittonijevega v Desiju poda v Racconigi, kjer bo predstavljen italijanskemu kralju. Tittoni povrne obisk še tekom poletja na Semeringu, kjer bo Aehrenthal letos na letovišču. Od tamkaj se poda Tittoni v Isl k cesarju.

Francoski puntarski vojaki v Tunisu. Iz Sfaksa v Tunisu poročajo od 28. t. m.: Križarja „Chayle“ in „Desaix“ sta se v tukajšnjem zalivu vsidrala ob 2. uri popoldne. Torpedovke in čolni so se približali vojnim ladijama, da prepeljejo vojake na kopno. Za vzdrževanje reda so prišli spahi in policijski vojaki. Zbralo se je mnogo radovednega občinstva, ki je gledalo izkrcavanje puntarskih vojakov.

Pasivni odpor vinogradnikov na južnem Francoskem. Iz Narbone poročajo od 29. t. m.: Včeraj so delegatje odbora vinogradnikov imeli v Argilliersu shod, na katerem so sklenili, da ustanove ligo štirih departementov, da ne plačajo davkov, da pozovejo municipije na odstop in da bodo zahtevali, naj se izpusti na svobodo aretovane osebe.

Zaroka v nemški cesarski hiši. Kakor javljajo iz Berolina, bo nemško cesarsko dvojico spremljal v Kodanj tudi princ Adalbert. Govori se, da je to potovanje v zvezi z zaroko tega princa z dansko princesinjo Tiro.

Dnevne vesti.

Slovenci v Pragi. Vseh Slovencev in Slovenk se je odpeljalo na sokolske slavnosti v Prago, nad 500. K 432 prijavljenim treba dodati, da je odšlo precejšnje število takih, ki so se odločili zadnji hip in ki niso imeli časa se vpisati.

Mnogo jih je šlo z raznimi brzovlaki že nekaj dni pred oficijelnim odhodom, in sicer preko Dunaja.

Naj bo že vendar konec! Tukajšnji mestni magistrat si dovoljuje toliko in takih špasov z državljani slovenske narodnosti, da bi bil že skrajni čas, da bi osrednja vlada ukrenila kaj proti tem vsegamočnejšem. V zadevi domovinske pravice je ta Venezianov magistrat reševal celih 6 let prošnje s slovenskim redarstvom potrdilom o 10-letnem prebivanju. Pred nekoliko meseci si je ta „liberalni“ urad izmislil — da ne razume slovenskih potrdil! Jel je vračati prošnje potem, ko so že ležale 6 in več mesecev v magistratnih shrambah! Prvo so zavračali le slovenski pisane prošnje, reševali pa so laške prošnje s slovenskimi prilogami. Sedaj je to drugače in ako bodo ti zagriženci nadaljevali tem potem — bodo danes jutri zahtevali od slovenskih županstev laške domovnice! Mi vemo, da je občina avtonomna in da določuje ona jezik v katerem ima odgovarjati in uradovati — vemo pa tudi, da je po zakonu primorana sprejemati in reševati vloge v vseh deželnih jezikih. Ako torej ta občinski urad zavrača slovenske prošnje in celo tudi slovenske priloge, bi morala vlada storiti odločilni korak s tem, da postavi na mesto sedanjih ultra-lahonskih fanatikov — vladnega komisarja, ki naj uredi te turške razmere!!!

Otroški vrtec v Rocolu je vže javil na tem mestu, da ima danes v nedeljo 30. t. m. svojo otroško veselico. Mej posameznimi točkami svira godba.

Kako velikega pomena je ta otroška veselica, toliko za nežno mladino, kakor za naš prebujajoči se Rocol ni treba mnogo razlagati. Pomislite, da se v tej skromni trdnjavi, namreč v vrtcu, mora uničiti, vse, kar je slabega, ter vzbujati v nežni mladini narodno, pošteno zavest. Ta trdnjava ne sme pasti, vsi

jo podpiramo, če ne drugače, vsaj o posebnih prilikah. In baš danes se nudi ta prilika. Najdemo se torej, da se slavno občinstvo v ogromnem številu odzove temu vabilu. Saj je vrtec potreben vsestranske podpore.

Začetek točno ob 5. uri popoldne. Vstopnina 40. vin. sedeži 20 stot.

Tamburaški zbor „Kola“ vabi vse gg. tamburaše in tamburašice da pridejo danes ob 3. uri popoldne v društvene prostore ulica S. Francesco.

Kolesarski sprevod se je vršil včeraj popoldne po tržaških ulicah. Vdeležilo se ga je kakih 1000 kolesarjev in štirje avtomobili.

TRŽAŠKA MALA KRONIKA.

Vzledna zakonska dvojica. 69-letni Ivan Potokar in njegova 52-letna žena Marija sta že 6 let ločena sodnijskim potom. Mož, ki stanuje v ulici dei Giuliani št. 12, bi moral na podlagi sodnijskega odloka dati ženi vsaki teden 5 kron, a on stori to le redkokedaj. Presinočnjim, ko je prišel iz skladišča neke trgovske trdke v ulici Geppa, kjer je v službi, ga je čakala na ulici pred skladiščem žena in zahtevala, naj ji da njej prisojenih 5 kron od tedenske plače, ki jo je bil ravnokar dobil. On je pa izjavil, da jej ne da niti stotinke, na kar je ona začela vpiti kakor zbesnela. On je pa pobral kamen in jo z istim treščil preko butice, da je bila ta takoj krvava. A ona se ni zmenila za to, marveč je šla vedno vpijoča za njim do trga Carlo Goldoni, kjer je pristopil neki redar, ki je odvedel oba na policijo. Tu so Potokarja pridržali v zaporu, a njegovo ženo so odvedli v bolnišnico, da ji bodo tam zdravili načeto glavo.

Ta bo tudi štrajkal z gladovanjem. Predsinočnjim ob 10. uri in pol je bil v ulici della Raffineria aretovan Ivan Kozman, ki je izgnan iz Trsta. Kozman je bil pijan, pridiral je bil iz neke krčme z nožem v roki in zabol prvega človeka, ki ga je srečal. In ta nesrečnež je bil 20-letni slikar Ivan Fiegel, stanujoči v ulici Rigutti št. 35, ki je šel tam mimo se svojo zaročenko. Kozman ga je zabol z nožem v hrbet pod desno ramo. Ranjeni je moral na zdravniško postajo, kjer mu je zdravnik podelil najnujnejšo pomoč in mu potem svetoval, naj gre v bolnišnico. — A Fiegel ni hotel „bogati zdravnika ter je šel rajše domov. — Kozman je bil pa malo pozneje aretovan in odveden v zapore v ulici Tigor, kjer je pomnožil število tam zaprtih izgnancev in bo lahko z njimi štrajkal z gladovanjem — če niso še končali štrajkati, o čemer pa domovino.

Sleparski agent. 31-letni mešetar Avrelj V., stanujoči v ulici Chiozza, je bil aretovan predsinočnjim ob 11. uri v svojem stanovanju, in sicer na zahtevo Ivana Gržina, ki stanuje v Rojanu št. 205. Avrelj se je namreč izdajal za agenta raznih trgovskih trdk ter je sprejemal razna naročila, a je pri teh naročilih zahteval povsod nekaj denarja na račun. Na ta način je osleparil več oseb — in mej temi tudi Ivana Gržino — za razne svote denarja, a naročenega blaga ni nihče vdobil. Pridržali so ga v zaporu.

Vtonil je v kopališču „Excelsior“ v Barkovljah včeraj popoldne ob 2. uri in pol 16-letni Josip Zuttioni, ki je stanoval z materjo Josipino v neki hiši za rojansko cerkvijo. Mati je vdova in ima še druge tri otroke, a Josip je bil najstarejši. Redarstveni nadzornik se stražnice v ulici del Belvedere je imel žalostno nalogo, da obvesti v bogo mater o nesreči, ki jo je zadela. Šel je torej k njej in ji dejal le, da je nje sin obolel, na kar je ona hitela v Barkovlje in tam našla sina že mrtvega. Na njeno željo so prenesli mrtvo truplo pokojnega mladeniča domov.

Zadavil se je na kosu mesa. Smrt pri obedu. 66-letni Ivan Zotta je bil prišel predvčerajšnjim iz Buzeta — kjer je bival — v Trst, da tu obišče svojo hčer, ki na trgu pri rudečem mostu prodaja jajca. Ko je hči prodala vse jajca, kar jih je imela, sta šla skupaj obedovat v neko krčmo na istem trgu. Mej obedom se je pa staremu Zotti zaletel kos mesa in mu obtičal v grlu. Revež je na vse načine skušal, da bi se rešil, a oni kos mesa mu ni šel več ne naprej in ne nazaj. Hči njegova in tudi drugi gostje krčme so mu skušali pomagati, a ko so videli, da so vsi njih poskusi brezuspešni, so odpeljali starca na zdravniško postajo, kjer sta si dva zdravnika dala toliko časa opraviti, da sta mu slednjič res izvlekla iz grla oni nesrečni kos mesa. — A bilo je prepozno: starec je bil že izdihnil. — Mrtvo truplo nesrečnega starca so prenesli v mrtvašnico pri sv. Justu.

Cel voz lesa so neznaniz umoviči vkradli izpred skladišča Syllus trgovcu z lesom Marco Demetrio, ki ima svojo zalogo v ulici del Coroneo.

Nesrečen tat je 19-letni težak Josip Z., stanujoči v ulici Giuliani. Predsinočnjim je brskal po žepih 37-letnega Josipa Peterka, stanujočega v ulici del Molino a Vapore št. 9, ko je ta spal pred kavarno „Bizantino“ v ulici della Barriera. Josip Z., je bil že pograbil Peterkovo novčarko, v kateri je bilo za 4 krone drobiža. A v istem hipu se je Peterka zbudil, pograbil Josipa za roko in pozval redarja, ki ga je aretoval in ga tiral na policijo, kjer so ga pridržali v zaporu.

Nasilneža. 29-letni lakirar kočij Santo Secondo, ki ima svojo delavnico na Campo Marzio 14, je prijavil včeraj na policijo sledeči dogodek: Lastnika javnih kočij št. 129 in 131, oče in sin, katerima pa on ne ve imena, sta mu bila izročila neko kočijo, da jo lakira. On je

delo izvršil, a predvčerajšnjim sta prišla ona dva po kočijo ter sta zahtevala, naj jima da kočijo, ne da bi njemu plačala 9 kron, ki jih je računal za svoje delo. Ker jima pa on ni hotel dati kočije brez denarja, mu je oče grozil s polenom, a sin z nožičem. Slednjič sta nasilnim načinom odprla njegovo delavnico in odpeljala iz iste svoje kočijo.

Smešnica. Nekdo je bil dejal: „Če bi vsi norci molčali, bi na svetu vladala grozna tišina!“ — A prijatelj mu je odgovoril: „Tadaj bi pa moral ti prvi vmolkniti!“

Koledar in vreme. — Danes: Spomin sv. Pavla Pavlimir; Gojslava. — Jutri: Teobald, opat; Bogoslav; Gorka. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 30° Celzsius. — Vreme včeraj lepo.

Zasedanje porotnega sodišča.

Dva svedroca pred protniki. V soboto je bilo zaključeno 11. letošnje zasedanje tukajšnjega porotnega sodišča, in sicer z razpravo proti Angelu Dovier in Ivanu Petič, ki ju je v noči od 10. na 11. maja t. l. redar Matej Antomi zasačil, ko sta prišla iz hiše št. 2 v ulici del Belvedere. Redar Matej Antomi je rečene noči ob 2. uri in pol videl priti iz hiše št. 2 v ulici del Belvedere 3 sumljive osebe. Prišedši iz rečene hiše, je ona trojica krenila proti Rojanu, a ko so prišli do ulice sv. Anastazija, sta dva krenila po tej ulici, dočim je tretji nadaljeval pot proti Rojanu. Redar je sledil onima dvema po ulici sv. Anastazija do ribjega trga. Ker ju je dobro poznal, in ker je tudi vedel, da nista v oni hiši v ulici del Belvedere imela nikakega poštenega opravila, je skočil k njima in prijel enega, dočim je drugega prijel neki finančni stražar, kateremu se je pa ptiček iztrgal iz rok in pobegnil. A v isti hip je prišel še drugi redar in ga slednjič vstavil in aretoval. Prvi aretovanji je bil 36 letni Ivan Petič, ki je imel že večkrat opraviti se sodiščem radi tatvine. Drugi je bil pa 25-letni Angel Dovier. Na mestu, kjer je bil aretovan Petič, so našli 2 vetriha za angleške ključavnice, ameriški sveder in pa ključev hiše št. 2 v ulici Belvedere. V žepih Doviera so pa našli več ključev in en vetrih.

Ko je pozneje uradnik s policije šel v hišo št. 2 v ulici del Belvedere, je našel, da je bila odtrgana žabnica z vrat pisarne trgovske trdke Schenker & Ci., ki je v 11. nadstropju iste hiše. Obe ključavnici vrat sta bili odklenjeni, a blagajna v pisarni je bila navrtana. Tatvom se je bil pa na delu zlomil sveder in tako niso mogli priti do denarja. V blagajni je bilo 5816 kron, 1589 frankov in 45 markov.

Oba toženca sta na razpravi trdovratno tajila, da bi bila ona dva prišla iz hiše št. 2 v ulici del Belvedere. Skušala sta dokazati, da sta bila aretovana po pomoti. Dovier je trdil, da je okoli 2. ure in pol slučajno srečal v ulici della Stazione Ivana Petič. Ta poslednji je pa trdil, da je slučajno prišel tam mimo ravno v hipu, ko je redar dirjal krič: „Vstavite, vstavite ju!“, a ko je redar pridiral do njega, da ga je aretoval. Dovier je bil pa pobegnil takoj, ko je zagledal redarja.

Bilo je zaslišanih več prič, mej temi tudi dve predlagani po branitelju odvetniku dru. Pincherle, ki je branil oba toženca. Ti dve priči bi bili imeli dokazati — ena za Doviera, a druga za Petiča sta bila do 2. ure in četrti one noči drugje, in sicer v nasprotnem delu mesta. A ta alibi se je obema sijajno izjalovil. — Obsojena sta bila: Petič na 6 let, a Dovier na 3 leta težke ječe, poostrene s postom vsake 3 mesece.

Vesti iz Goriške.

Na svilodnem trgu goriškem vladajo čudne, neznosne razmere. Municipij je sicer izdal že omenjene določbe za to trgovino, a kaj pomaga, ko se nikdo po njih ne ravna. Organi, ki bi morali nadzorovati, da se te določbe po nikomur ne krše, se ne zmenijo za njih dolžnost, marveč se obrnejo v stran ali se pa odtegnjejo, ko se kak prodajalec upre slepariji kupcev, večinoma znane laške babure z našmiranim jezikom in brez poštenja. Pri tem trpe seveda le slovenski prodajalci, posebno pa ženske, katere omenjene babe hitro ostrajšijo z različnimi pretenji. V četrtek je prinesla na trg Jožefa Furlan iz Vipave št. 19 svilode v teži 29*60 kg. Ko se je z neko prekupovalko zedinila za ceno K 3*50, iztrgala ji je ta tehtni listek in jej plačala samo 22 kg. Ko se je ženica tej slepariji vprija, začelo je furlansko babše nad njo kričati, žugaje, da jo pusti zapreti, ter mečkati kokonc. Ker ni bilo ne tržnega komisarja ne nobene straže poleg, se je uboga ženica vdala furlanski furiji, ki jo je pošteno osleparila za za K 26*60. — Takih slučajev se dogodi mnogo in umestno bi bilo, ako bi nastavila politična oblast na trgu državnega stražnika, potem bi furlanske prekupčevalke gotovo izgubile svojo korajžo in naši ljudje bi ne bili oškodovani.

Vesti iz Kranjske.

„Slovenskim pravnikom“. Izletnike društva „Pravnik“ se opozarja, da se priredi

izlet društva „Pravnik“ dne 7. julija t. l., ne pa, kakor je vsled prvotnega odborovega sklepa objavljeno v „Slovenskem Pravniku“, dne 14. julija.

Vspored izleta: Odhod iz Ljubljane: ob 7. uri 5 min. zjutraj z južnega kolodvora; prihod v Bohinjsko Bistrico: ob 10. uri 18 min. dopoldne; po prihodu v Bohinjsko Bistrico je zajutrek v Grand hotelu „Triglav“; na to se odpeljejo izletniki k Bohinjskemu jezeru; ob 2. uri povratek z jezera v Bohinjsko Bistrico. Ob 3. uri banket v Grand hotelu „Triglav“; kouvrt za osebo 5 K. Za odhod z Bohinjske Bistrice so jako ugodne železniške zveze.

Vsi tisti, ki se nameravajo udeležiti izleta, se znova pozivljajo, da to prijavijo najkasneje do 3. julija 1907 g. notarju Aleksandru Hudoverniku v Ljubljani.

V Radovljici nameravajo uvesti električno razsvetljavo. Stroški so proračunjeni na 30.000 kron.

Vesti iz Stajerske.

Kobilice so se letos zopet pojavile v gozdih med Laškim tngom in Celjem, in sicer takrat se na obeh bregovih Savine. Objedle so vse listnato drevje in grmičevje, da stoji skoro popolnoma golo. Le kostonjem prizanašajo. Posestniki so v hudih skrbeh, ker ne vedo nobene pomoči proti tej nenavadni nadlogi.

Velikanski požar. 36 posestnikom vasi Mihovci in Draženci pri Cirkovcih na Dravskem polju je zgorelo 60 poslopij. Zažgali so otroci pri igri. En otrok je zgorel, zgorelo je tudi mnogo živine. Gasilo je 6 požarnih bramb.

Išče se uradnika in trg. potovalca.

Velika, na novo osnovana tovarna surogatov na Ogrskem, išče mladega uradnika, kateri je popolnoma vešč v govoru in pisavi: slovenskemu, italijanskemu, nemškemu in po možnosti tudi hrvatskemu jeziku. Ustop s 1. avgustom t. l. Ponudbe s zahtevano plačo naj se naslovi v omenjenih jezikih na administracijo „Edinosti“ pod šifro „URADNIK“. Ista tovarna sprejme ob enem stalnega potovalca, kateri zna slovensko, italijansko, nemško in po možnosti tudi hrvatsko. Prednost imajo oni, ki so v trgovskem potovanju že izvežbani. Plača in dijete po dogovoru. Ponudbe v nemškem jeziku na „Inseratni oddelek Edinosti“ pod šifro „POTOVALEC“.

Primerno za delavce. Oddajo se v najem 6 postelj v dveh sobah (K 1*40 na teden) in 1 sobica (K 8 na mesec) Škorklja, Via Panorama št. 276. (756)

V Tomaju priredi „Pevsko in bralno društvo“ danes dne 29. in nedeljo 30. t. m. ples v korist društvene knjižnice.

Novi zavod za likanje na svetlo in brilantno ulica Gioachino Rossini 2. (704)

Zelene nezrele orehe, ringlo, polzrel- (ma relisce) se kupuje v skladišču Via Paduina 2. (726)

Kobal Anton TRST, ulica Giuliani št. 25 Trgovina jestvin, sveže blago, cene zmerne. (719)

Proda se voziček z oslom vred v Dolini št. 10. (755)

Letoviščarjem se odda pod ugodnimi pogoji nova hiša v Stanjelu pri drž. postaji. Termin 1. julija t. l. do konca septembra. Nadaljne informacije daje lastnik A v g. S t a r c — Nabrežina. (728)

Glavna agenija za Trst in Primorsko zavarovalne družbe

„Elementar“ sprejme akviziterje

agente in zastopnike za Istro pod jako ugodnimi pogoji. — Ponudbe naj se pošlje gosp. **Enrico Giberti**, glavni zastopnik za Trst in Primorsko in usposobljeni zavarovalni agent na podlagi dovoljenja št. 14245 slavnega magistrata. **TRST, ulica Vincenzo Bellini 13, I. nad.,** nasproti zakristiji sv. Antona novega.

Tovarna pohištva
Aleksand. Levi Minzi
ulica della Zesa št. 46
ZALOGA:
Piazza Rosario št. 1
Katalogi načrti in proračuni
NA ZAHTEVO.

Zaloga tu- in inozemskih vin, spirita in likerjev in razprodaja na debelo in drobno
TRST. — JAKOB PERHAUC — TRST
Via dell'Acque št. 6. (nasproti Kade Centrale).
Velik izbor francoskega šampanjca, peničih dezertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux, Burgunder, renskih vin, Mosella in Chianti. — Rum, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec, slivovec in brinjevec. — Izdelki 1. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vsaka naročba se takoj izvrši. Razpošilja se po povzetju. — Ceniki na zahtevo in franko. — Razprodaja od pol litra naprej.

UMETNI ZOBJE
Plombiranje zobov.
Izdiranje zobov brez vsake bolečine
v zobarskem kabinetu
Dr. J. Čermák in G. Juscher
TRST
ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

Oglase, poslana, osmrtnice, zahvale, male oglase in v obče kakoršne koli vrste oglasov sprejeme „Inseratni oddelek“ v ulici Giorgio Galatti št. 18 (Narodni dom) polnadstropje, levo. Urad je odprt od 9. zjutraj do 12. in od 3. do 8. pop. Po noči se sprejema v „Tiskarni Edinosti“

Civilna in vojaška krojačnica
Bogata zaioga tu- in inozemskega blaga in vseh predmetov spadajočih v krojaško obrt.
Odlikovani dne 5. aprila 1906 na XXVII. mednarodni razstavi v Parizu s častno diplomom, častnim križcem in zlato kolajno in na II. mednarodni razstavi v Bruxellesu z največjo odliko „GRAND PRIX“ diplomom.
Naročbe se izvršujejo točno in se dostavljajo na dom z odličnim spoštovanjem
AVGUST ŠTULAR
Trst — ulica Caserma št. 4 — Trst
Delavnica se nahaja v isti ulici št. 6, I. nadst.

PETER VERČON | Trst, ulica Chiozza št. 18-14
autoriz. pečarski mojster | TELEFON št. 19-32
NAJVEČJA TOVARNA v TRSTU
v vseh oblikah in veličinah od navadnih do najbolj kompliciranih načrtov.
štedilnih ognjišč
IN ZALOGA
glinastih peči iz prvih čeških tovarn v vseh veličinah, načrtih in barvah.
z vpostavljanjem v mesta in na deželi po lastnih, zato izurjenih monterjih.
Pokladanje zidov z belimi Email ploščicami za kuhinje, kopejine sobe, klosete itd.

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH. | Najuspešnejše sredstvo proti | DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.
revmatizmu in protinu
je **TEKOČINA CODINA** prirejena v Trstu Rafaela Godina, lekarna „Alla Madonna della Salute“ pri od lekarnarjev: sv. Jakoba in Josipa Godina, lekarna „All' Igea“, Farneto 4.
Steklenica stane K 1*40. | Mišja manje od 4 steklenice proti pošt. povzetju ali proti anticipatni pošiljavi značka 7 K frankoj poštom in avajca

HOTEL BALKAN

70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji
Cene zmerne. Počakaj & Xogi

HOTEL BALKAN

Kdor išče službo ali kakoršno-koli zaposlenje; kdor išče uradnike ali službene osebe; kdor ima za oddati sobe, stanovanja, dvorcev, kdor ima za prodati hiše, polja, dvorce; kdor želi posojila, vknjižbe itd. prodati ali kupiti premičnine ali sploh rabljene predmete itd. itd., naj se posluži **MALIH OGLASOV** v „Edinosti“, ki so najcenejši, največ čitani in najbolj pripravljeni v dosego namena.

Volovske vampe

z mesnim sokom v konzervi.
Nova vrsta hrane.

Zadostuje segreti s paro in jed je pripravljena.

Kravji gobec na kislo (Ochsenmausalat)

Mrzla pripravljena jed pripravna za zajutrek in večerjo v poletju.

Dobi se v glavnih prodajalnicah jestvin in slanin.

GLAVNA ZALOGA:

C. HAAS, Trst

ulica Giorgio Vasari šte. 14

Sveže vampe za mesarje po 24 krajcarjev kilogram.

V prodajalnici manufakturnega blaga

L. G. Colombani

ulica Vincenzo Bellini št. 18

Ker je zimska doba kmalu končana, proda se cela zaloga blaga in fuštanja

po nizkih cenah.

Specijaliteta: bluže in obleke za gospe

Lorenzo Lasorte

TRST, ulica Pondares št. 7

Prodajalnica kovčegov in torb. Popravljanje vsakovrstnih potrebščin potovanja.

CENE ZMERNE.

Restavracija Berger

pod gradom

Senčnati vrt — krasen razgled

MODERNO KEGLJIŠČE.

Velika dvorana za društva in za zabavne sestanke je na razpolago.

S spoštovanjem *Marija Koller.*

MIRODILNICA

Gustavo Marco

ulica Giulia št. 20

Droge, barve, pokost, petrolej, čopiči, ščetke, mila, parfumi itd. — Zaloga šip in steklenin.

Filijalka: ulica Molin grande 38

A. SEMULIČ

Bogata izbira pohištva

Trst, trg Solvedero šte. 3

Lastna delavnica, ul. Ruggero Manna

V zalogi ima vsakovrstnega pohištva. Cene zmerne in postrežba poštena in natančna.

Poprava in komisijska zaloga dvokoles

pri

Batjel-u

GORICA, via Duomo 3

Prodaja tudi na mesečne obroke

Ceniki od Waffennrad, Dürkopp-Diana itd. franko.

Prodaja pod ceno.

Radi selitve je na prodaj ob novi železniški progi Trst Celovec popolnoma urejen **Hotel-Restaurant** in blizu tega različne prodajalne. Naslov se izve pri „Inseratnem oddelku Edinosti“.

Čevljarska delavnica

Francesco Cucagna

via dei Bacchi št. 17, mezzanin.

Izdeluje obuvala točno po meri in tudi za bolne noge.

Posojila:::

osebam vsakega stanu po

6 1/2 %

obresti v 5, 10 in 20 letih. Na razpolago veliki in mali kapitali na prve in druge dobre vknjižbe na stavbe in zemljišča od 4 1/4 do 6%. Kupava in prodaja stavb, posestev, hiš, zemljišč, prodajalnic itd. Menjava nepremičnin v mestu z onimi v okolici, na Krasu in Istri. — Za natančnejša pojasnila obrniti se pisмено ali ustmeno do zapriženega zvedenca **Giovanni Spanghero, TRST, ulica Carlo Ghiga št. 3.**

Umetni fotografični atelje

pri sv. Jakobu
ulica Rivo št. 42 (pritliče)
TRST.

Izvršuje vsako fotografično delo kakor tudi razglede posnetke, notranjost lokalov, porcelanaste plošče za spomenike, itd. itd.

POSEBNOST

Povečanje vsakatero fotografije.

Radi udobnosti P. N. naročnikov sprejema naročbe in jih izvršuje na domu ali zunaj mesta.

Andrej Rudeš, mizar

in izdelovalec pohištva

ulica Iraneo della croce 4, in ulica Scussa 8

ima vedno v zalogi zakonske in obedovalne sobe, najfinije iz trdnog delane v lastni delavnici.

Posobna izbira kuhinjske opreme.

Specijaliteta: **OMARE-LEDENICE**

Sprejemlje kakoršno-koli naročilo za tu in na suvaj, kakor tudi poprave.

Za vsakovrstne naročbe mineralnih vod, obrnite se na centralno zalogo vseh naravnih mineralnih vod

Angelo Devetak -- Trst

ulica Acquadotto 22 — Tel. 1448

OBIŠČITE!!

Velika zaloga čevljev

Luigi Voltan TRST, ulica Barriera vecchia 33

Največa trpežnost in eleganca.

CENE ZMERNE.

Cene določene, da se ni bati konkurence.

Goriimenovana trdka izdelava vsaki dan 500 parov čevljev

katere prodaja v svojih prodajalnicah. To je jasen dokaz, kako so cenjeni ti izdelki.

Delo popravljivo

Izvršuje se popravljanja!

Čutim se dolžnega, da opozorim svoje cenjene odjemalce, posebno okoličane, da sem naročil

veliko izbero izgotovljenih oblek

in zamorem vsled tega prodajati obleke

po jako nizkih cenah.

Prodaja se je pričela v soboto dne 11. maja t. l.

Vittorio Piscur, Trst, ulica Arcata št. 1.

V pekarni s prodajo sladčie in likerjev

M. Stoppar, Trst

ulica S. Giacomo šte. 7 (Korzo) s podružnico v ulici Giuseppe Caprin št. 9 (ex ulica Erta)

najde se veliko izbero sladčie in vsak dan svežih

hlajenčnih biškotov. Prepečenci (biškoti) za ladije,

kakor tudi sveži kruh 4-krat na dan.

Velika zaloga tu- inozemskih vin in likerjev. — Telefon 1464.

ARISTIDE GUALCO Trst, ulica S. Servolo 2,

TOVARNA CEVI IN PREŠANIH PLOŠČ.

Ne boji se konkurence.

Pozor gospe!

Čast mi je javiti svoji cenjeni klienteli, da prodajam prave izvorne vzorce iz Pariza in Dunaja; tudi vsprejemam vsako naročbo — kakor že znano — po najnižjih cenah.

Udana **ELISA PERTOT**
Modni salon
Barriera vecchia št. 29, I. nadst.

Pekarna in slaščičarna Mikuš

trg S. Francesco d' Assisi št. 7

Prodaja moko I. vrste, slaščice in biskote najfineje vrste. Trikrat na dan svež kruh.

Zaloga pijač:

finih vin za desert, dalmatinskih in istrskih vin.

Pivo v steklenicah.

Cene zmerne. — Razpošiljanje tudi na dom.

FILIP IVANIŠEVIĆ

zaloga dalmatinskega vina

lastni pridelek v Jesenicah pri Omišu

v ulici Valdriivo št. 17 (Telefon 1405)

v kateri prodaja na malo in veliko. — Nadalje priporoča slav. občinstvu svoje gostilne, Alf. Adria ulica Nuova št. 11 in „Al fratell dalmati“, ulice Zudecche št. 8. v katerih toči svoja vina I. vrste

Ako hočete imeti pód iz dobrega suhega jelovega lesa in lepo obdelanega, kupite

dilje (sfoi)

Josip Visnovitz

TRST, ulica Dante Alighieri št. 3

Razpošilja se tudi na deželio.

Via Farneto šte. 3

V novi prodajalnici igrač in drobnarij

se nahaja vedno

VELIKA IZBERA

glavnikov, torbic, ročnih torbic, raznih lišpov, predmetov za darove, finih dišav po nizki ceni, ter pisarniških predmetov in izbrana zaloga krasnih razglednic

Via Farneto šte. 3

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadstr.) — Telefon št. 79.

Račun pošne hranilnice šte. 837.315.

Vsled sklepa skupne seje načelstva in nadzorstva z dne 12. marca 1907:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2%. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po dogovoru. Rentni davek plačuje pos. sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar. Posojila dajejo zadrugičnikom na vknjižbe po 5 1/2%, na varščino ali zastave in na menjice po 6%.

Glavni deleži obrestujejo se koncem leta po 5 1/2%.

Stanje 31. decembra 1906.: Zadrugičnikov 1823 z deleži v znesku 1.104.790 — kron. — Hranilne vloge: 2) 1.675.188.82. — Posojila: 3) 1.617.190.37. — Rezervni sklad 82.382.63. — Vrednost hiš: 112.265.23.

ZALOGA PIVA

STEINFELD

iz tovarne

Bratov Reininghaus

v Gradcu

in iz meščanske tovarne

„Pilsner Urquell“

v Piznu

v sodčkah kakor tudi v buteljkah.

ZALOGA

Mattomijeve Giesshübler

vedno sveže kisle vode pri

ANTONIO DEJAK junior

Trst, via degli Artisti št. 9 in 10

TELEFON št. 505.